

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Handleiding Observatie Wil-subsysteem (HOW) - Volitional Questionnaire (VQ)

December 2014

Review: G Hodenius, J Issel, J Ohl
Herziening: JB Grondal
Invoer: ML Bokhorst

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Overig, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Psychische stoornissen
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Participatie algemeen Overig, ongespecificeerd

- *Korte beschrijving* → De HOW heeft betrekking op het wilsubstelsysteem en helpt de ergotherapeut gegevens te verkrijgen over het wilsubstelsysteem door middel van observatie van het handelen van een cliënt. In vijf verschillende sessies, waarin per sessie verschillende activiteiten worden aangeboden, wordt een cliënt geobserveerd. Op deze manier kan worden gekeken wat de invloed van het wilsubstelsysteem op het handelen is. De HOW kan worden afgenomen in omgevingen van het dagelijkse leven, werk en ontspanning. Een cliënt moet bij voorkeur in zoveel mogelijk omgevingen worden geobserveerd, om een beter beeld te krijgen van situaties die het wilsubstelsysteem belemmeren of ondersteunen.^{2,3}
- *Doelgroep* → De HOW kan gebruikt worden wanneer ergotherapeuten alleen de mogelijkheid hebben om per observatie gegevens over het wilsubstelsysteem van een individu te verkrijgen, omdat cliënten zich moeilijk verbaal kunnen uiten vanwege ernstige cognitieve of communicatieve beperkingen.²
- *Auteur:*
  - ✓ *Oorspronkelijke versie* → de las Heras CG (1990)¹
  - ✓ *Nederlandse versie* → Ensing M, Hokken L, Kinébanian A, Thomas C (1999)²

2 Doel van het meetinstrument

Combinatie van:

- Diagnostisch
- Evaluatief / effectiviteit
- Inventariserend

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Observatielijst
- *Opbouw* → Er bestaan 6 verschillende scorelijsten:
  - HOW Enkel Observatie (EO)
  - HOW Meerdere Observaties
  - Omgevingscontext
  - HOW Samenvattingsformulier
  - Rapportageformulier
  - HOW voor interdisciplinair gebruik

Totaal 16 items, die uitingen weergeven van:

- Persoonlijke effectiviteit
- Interesses
- Waarden
- Motivatie

Te scoren items:

- Toont nieuwsgierigheid
- Begint met taken
- Probeert nieuwe dingen
- Toont trots
- Zoekt uitdaging
- Zoekt extra verantwoordelijkheid
- Probeert fouten te herstellen
- Probeert problemen op te lossen
- Probeert anderen te ondersteunen
- Toont voorkeuren
- Betrekt anderen bij een activiteit
- Is erop gericht de taak te volbrengen
- Blijft doorgaan met een taak
- Is levendig / energiek
- Stelt doelen
- Toont dat een activiteit speciaal of betekenisvol is

- *Invulinstructie* → scoreformulieren in te vullen door de ergotherapeut
- *Meetniveau* → per item: wijze score:
  - HOW Enkelobservatie: meetniveau nominaal
(P = Passief, A = Aarzelend, B = Betrokken, S = Spontaan)

HOW Meerdere Observaties: meetniveau nominaal
(P = Passief, A = Aarzelend, B = Betrokken, S = Spontaan)²

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → Hogeschool van Amsterdam, Kenniscentrum ACHIEVE
<http://www.hva.nl/achieve/patientenzorg/producten-voor-de-praktijk/producten.html>
- *Geschatte kosten* → gratis te downloaden
- *Copyright* → ja; Instituut Ergotherapie, Hogeschool van Amsterdam

5 *Methodologische kwaliteit*

Er zijn geen nieuwe recente gegevens. N.B. de gegevens komen voort uit ENG.

- **Interne consistentie** → geen gegevens bekend
- **Reproduceerbaarheid**
  - ✓ *Betrouwbaarheid (reliability)*
    - Gehele lijst:
Intraclasscorrelation
ICC intra: N= 0.75, populatie p=43 personen met psychiatrische aandoening
    - Subcategorie lijst:
ICC intra: 10 items (niet nader toegelicht) N=0.90, populatie p=43 personen met psychiatrische aandoening¹
  - ✓ *Overeenkomst (agreement)* → geen gegevens bekend
- **Validiteit**
  - ✓ *Content validity* → geen gegevens bekend
  - ✓ *Criterion validity* → geen gegevens bekend
  - ✓ *Construct validity*¹ →
    - Attempts to influence other positively: Mean Square fit statistic (MnSq): 1.11-1.18 (optimal = 1.0)
    - Tries to solves problems: 1.28 – 1.17
    - Is lively/energetic in particular activities: 1.01-1.01
    - Indicates pride verbally or nonverbally: 1.01-0.93
    - Tries to fix own mistakes: 1.11-1.16
    - Shows enjoyment: 0.83-0.96
    - Shows an activity is special or significant: 0.75-0.91
    - Demonstrates interests/curiosity in environment: 0.66-0.71
    - Shows satisfaction when complimented: 1.13-1.05
    - Tries new things: 1.29-1.21
    - Shows initiative: 0.81-0.86
    - Indicates/pursues simple goals: 1.21-1.47
    - States/demonstrates preference for activity: 0.54-0.71
    - Stays with an activity: 0.99-1.10¹
- **Responsiviteit / longitudinale validiteit** → geen gegevens bekend

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → Nederlands
- *Benodigheden* → benodigde observatielijsten, pen

- *Randvoorwaarden* → - vóór het afnemen dient de psychische en emotionele toestand bepaald te worden
- goede voorbereiding: probeer de HOW bij jezelf of een collega uit
- het geschikte gebied voor de observatie selecteren (ADL, werk, ontspanning)
- *Benodigde tijd* → niet bekend, voldoende tijd plannen voor voorbereiding, afnemen en scoren
- *Gebruikershandleiding* → ja, Instituut Ergotherapie, Hogeschool van Amsterdam²

7 *Normgegevens*

8 *Overige gegevens*

- Er is ook een kinderversie, de Pediatric Volitional Questionnaire (PVQ). Deze staat apart beschreven in de database meetinstrumenten.

9 *Literatuurlijst*

1. Chern JS, Kielhofner G, de las Heras CG, Magalhaes LC. The Volitional Questionnaire: psychometric development and practical use. *American journal of occupational therapy*. 1996;50(7):516-525.
2. De las Heras CG, vert. en bew. door Ensing M, Hokken L, Petersen K, Kinébanian A, Thomas C. Handleiding Observatie Wil-subsysteem (HOW), Volitional questionnaire. Model of Human Occupation; 9. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam, Instituut Ergotherapie; 1998.
3. Kielhofner G. Model of Human Occupation: theory and application. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins; 2008